

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۳/۱۰

آصف بهاند

د بنځو په باب زموږ جالب نظريات

د ۲۰۲۰م کال د مارچ اتمه

مونږ 'نارینه' به د بنځو (مور، خور، میرمن، لور) پرته، د 'ټولنيزه ونې' داسې 'پری کړي منډان و اوسوو چې هیڅ پسرلی به مو شین نشي کړی.

(سید سلیمان اشنا)

یو خو زموږ پر ټولنه باندې حاکم عام نظر دی چې په هره تله کې یې وتلې، بنځه په کې خواره ده، د ژوند او فعالیت دایره یې تنگه او د نارینه وو په لاس کې ده؛ خو د کلونو - کلونو مبارزو په پایله کې اوس داسې لاسته راوړنې هم شته چې ځینې خلک په مستند ډول دا لیکي چې که د تاریخ پاڼو ته لږ په دقت ولیدل شي، نو پته به ولگي چې بنځو څه کړي او نارینه وو څه کړي دي؟

- څوک د هوښیارتیا له مخې کارونه څنگه پرمخ بیایي؟

- په ټولنیز ژوند کې د بنځې دريځ څه ډول دی او څه کوي؟

- مور چې د بنځو ورځ لمانځو تر ډېرې سلنې پورې لفاظي ده او د لمانځلو له ځای نه لږ لري زموږ پر افغان مېرمنو باندې بل ډول حالت تېرېږي؟

او...

دلته د څو تنو بادرده افغان قلموالو مستند د سترگو لیدلي حال را اخلم، ودې لیدل شي چې چا څه کړي او د بنځو حال څه ډول دی:

د بنځو د هوښیارتیا یوه وړه مستنده **خاطره**:

«څه کم درې کاله کیږي چې له پوهنې وزارت سره دنده اجرا کوم، په دې دومره موده کې مې ترټولو ډېر خوند نن له خپلې دندې اخیستی. ځکه زیاتره وخت مې د ښوونځیو د ښوونیز بهیر کمزوری حالت سخت زوروي.

خو نن یوې داسې لېسې ته تللی وم چې په ټول افغانستان کې معیاري ترینه لېسه وه. باور وکړئ په لومړي ځل مې داسې احساسوله چې د افغانستان نه بلکې د نورې پرمختللي نړۍ کوم ښوونځي ته ننوتلی يم. فزیک، کیمیا او بیولوژي مضمونونو لپاره یې جلا جلا لابراتوارونه درلودل، بشپړ معیاري روزنتون یې درلود، د معلولینو لپاره جلا ټولگي په نظر کې نیول شوي وو، هر درېیم درسي ساعت وروسته زده کوونکي د پینځلسو دقیقو لپاره آرام کولو ته یوې ځانگړې خونې ته بېول کېدل او تر ټولو جالبه یې لا دا وه چې دې لېسې نهه کلن ستراتیژیک پلان درلود.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

د دې ټولو نوښتونو او بریاوو تر شا یو سری هم نه و، بلکې دا هر څه د ښځو لخوا رهبري کېدل چې مور ورته ناقص العقلمه وايو، مور یې د کور او گور بولو او مور ځانونه ډېر اوچت ترې گڼو.

زما تر څنگ ولاړه مېرمن د همدې لېسې (سردار کابلي د نجونو لېسې) تدریسي معاونه او ورپسې دویمه یې مدیره ده. دا دواړه په رنگ دومره ښکلې نه دي خو زروڼه یې ډېر پاک دي او له ملي احساس نه ډکه وطني وینه یې په رگونو کې چلېږي.

دروډ دې وي په داسې قهرمانو ښځو!

که رښتیا ستایل کېږي نو دا دواړه د سرو زرو په مډالونو ارزې.»

دا یې هم یو بله بېلگه:

«اسلام وايي ښځه مور، خور، وریندار، میرمنه آبرو عزت ده، افغانیت او پښتو وايي ښځه ناموس ده چې لیدله مو سترگی کښته اچوی لار بدلوی. انسانیت وايي چې ښځه نیمه برخه د بدن ده لاس یې نیسئ، تاسې هغوی او هغوی تاسې بشپړوي.»

مونږ دومره سپک بې اسلامه، بې دینه، بې عزته، بیغیرته، بې پښتو او بې انسانیته شوی یو چې:

یوه ورځ مو تیزاب پرې وپاشل،

بله ورځ مو سینې ترې پرې کړې،

بله ورځ موله مکریانو راوغورځولي،

بله ورځ مو په لښتو ووډلې،

بله ورځ مو اور ورته واچولې،

بله ورځ مو په بډیو کې ورکړې،

بله ورځ مو په فیسبوک او رسنیو کې ښکښلې ورته وکړې،

او اوس یې روژه په خوله او په مرمیو یې ولو.

مور چا او ولې د دومره بیغیرته او سپي کرو؟ ...»

د پاڼو شمېره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

يو بل د نظر **خاوند** په زورورتيا دغه حقايق سره راټول كړي دي، چې ښايي د ځواب يې څوك نه وي:
«افغانه ښځه»

نه يې د گندومك تړون لاسليك كړی، نه يې د ولس پر سينه د ډېورنډ كرنښه ايستلې،
نه يې انگرېز راوستی، نه د سرو يرغلگرو په ټانگ كې سپره راغلي،
نه يې داوود شهيد كړی، نه يې د تركي پر خوله بالښت ايښی دی،
نه يې گود ملا ولي بللی،
نه يې روند ملا راوستی،
نه يې ډاكټر نجيب الله په دار ځړول،
نه يې په يوه شپه پر كابل ځوارلس سوه راكټونه وپشتي،
نه يې د "غټو غټو" بمونو باران غوښتی،
نه يې د پنجشېر او بدخشان غمي پاریس ته لېرلي،
نه يې د شمال زرغونه باغونه اړه كړي،
نه يې تور پنجاب د كابل پر تخت كښنولی،
نه يې د جومات حراميان ستايلي.

نارینه دي د ستايلو لپاره ښځه په ځان پورې نه تړي چې اول يې مور، خور او مېرمن بولي، بيا يې ستاينه كوي.
ښځه ملالی ده، ښځه زرغونه ده، ښځه نازو ده، ښځه سپينه ادې ده، ښځه ثريا ده، ښځه ناهيد ده، ښځه ښځه ده.

نارینه که پزه درلودای، د ښځې پزه به يې نه غوڅوله

نارینه که پزه درلودای، ښځې ته به يې د مارچ د اتمې مبارکې نه ورکولای،

زه بخښنه غواړم، ښځو ته د دغې ورځې د مبارکې پزه نه لرم.»

سيد شاه سقيم

سيد سلیمان آشنا دا **مطلب** د ۲۰۱۸ کال د مارچ د اتمې له پاره يې ليکلی و:

«ښځه د نر روزونکې، پالونکې او د هويت معرفي کوونکې ده!

د طبعي زوکړې سربيره، ښځه هغه شخص دی چې د کورنۍ، خپلوانو، کليوالو او هیوادوالو په منځ کې د نارینه د عزت ساتنې، شخصیت ساتنې، فرهنگ ساتنې او اجتماعي موقف په جوړولو کې لمری او لوی نقش لري.

ښځې د مور، مېرمن، خور، ښینې، خاښې، ورنډار، عمه، خاله او د نژدې خپلوانو په رشته کې، د نارینه سره د متقابل نقش په پاللو کې د خوراک، صفایې، خوني او کورنۍ نظافت، تهذيب او ادابو زده کولو او د کورني چاپيريال روابطو ساتلو کې، نارینه ته نه جبرانیدونکې خدمت کوي.

د نارینه د ماشومتوب تربیه، روزنه او پالنه د دی سبب کيږي چې **#** نر څه ډول اجتماعي حیثیت پیدا کړي او څنگه د استاد، عالم، جمهور رئیس، رهبر، پاچا، وزیر، سپهسالار، امیر یا سپاهي درجه واخلي.

د نارینه سرښندنه، شجاعت او مبارزه د مور د هغو شیدو ورکولو نتیجه ده چې په تورتمونو کې د خپلې بې خوبۍ، کړاو، اجتماعي بې عدالتۍ او سختیو کې د خپل اولاد (په ځانګړې توګه افغاني فرهنگ کې د نر ماشوم) د پالنې او سالمې روزنې ته د عبادت هومره لمرې توب ورکوي.

شاید زه تر ډیره د خپل فامیل له نظره په ثبوت دا ادعا وکړم چې مور می زما په پالنه څومره سختی تیری کړي، خویندو می څومره په مینه او محبت نازولی یم، میرمن می څومره په عزت او حرمت ساتلو ته زیار ایستلي او لونیو می څومره د بی وطنۍ او یوازیتوب په وخت ډاډ او د زړه قوت رابخښلی.

خو دا د بشري ټولني لوی حقیقت دی چې مطمین یم ستاسو د هر یو (نارینه) سره همدا مهرباني او اجتماعي او وړیا سخاوت شوی دی. مونږ 'نارینه' به د بنځو (مور، خور، میرمن، لور) پرته، د 'ټولنیزه ونې' داسی 'پری کړي میدان و اوسوو چې هیڅ پسرلی به مو شین نشي کړی. د # بنځو دی ژوند، هستي، مینه، رحمت، خدمت، سهار، غرمه، ماښام، ورځ، اونۍ، میاشت، کال او ټول شتون مبارک وي!»

د افغان بنځو په برخه کې دغسی عیني حقایق او نظریات شته، که یې څوک وایي او که یې څوک پتوي؛ خو دغه حقایق لکه اوبه دنې او پاکې اوبه چې خپله لار پیدا کوي او د چینی په ډول رڼې راوړي، د افغان بنځو په باب، به دغه حقایق یو ورځ د ټولو خلکو مخته راوړي او په عملي ډول به تطبیق هم شي.

د بنځو نړیواله ورځ دی مبارکه وي!

د پاڼو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ